

Uppgifter B

Textpaket

Litteracitet

1

Steg 2

3

Elever som läser och skriver

Innehåll

Inledning	3
------------------------	----------

Textpaket 1

Lejonet och räven.....	5
En karta över en ö.....	7
Skorpionen	9

Textpaket 2

Skorpionen	12
Den giriga mannen.....	14
Potatischips	16

Textpaket 3

Skorpionen	19
Potatischips	21
Sömn.....	23
Mjölk	25
Världens städer	27

Litteratur- och bildförteckning	29
--	-----------

Inledning

Detta häfte innehåller underlag för *Uppgifter B – Textpaket*. Uppgifterna använder du tillsammans med *Samtals- och dokumentationsunderlag B* och *Bedömningsunderlag för Uppgifter B*.

Instruktionerna för hur du genomför uppgifterna finns i *Samtals- och dokumentationsunderlag B*.

Dokumentera elevens svar på uppgifterna i bedömningsunderlagen. Var uppmärksam på att svarsrutorna för ”Ja” och ”Nej” kommer i en annan ordning på elevens svarsblad när språket har läsriktningen höger-vänster.

Varje uppgift består av två blad – en text och elevens svarsblad med läsförståelsefrågor. Information om hur du väljer uppgifter till eleven finns i lärarhandledningen (se s. 6–7). Skriv ut uppgifterna i färg och enkelsidigt så att eleven kan se texten och frågorna samtidigt.

Se gärna tolken kopior av uppgifterna du har valt, både på svenska och på elevens språk.

Om översättningen

Översättningen följer det språkbruk och den skriftspråksstandard som enligt lag (1996) är nationellt språk i Ukraina. Ukrainska använder en för språket modifierad version av det kyrilliska alfabetet. Ukrainska talas även i Belarus/Vitryssland, Ryska Federationen och i delar av Polen. Många användare av ukrainska behärskar också ryska. De båda språken är ömsesidigt förståeliga ungefär på samma sätt som svenska och norska.

Anpassning av uppgifter för elever med funktionsnedsättning

Om du läser upp eller spelar in uppgifter för elever med svår synnedsättning behöver du anpassa uppgifter som innehåller bilder eller figurer. Kontakta en speciallärare eller specialpedagog om det behövs.

Textpaket 1

- Text 1. Lejonet och räven. Beskriv innehållet i bilden.
- Text 2. En karta över en ö. Uppgiften stryks.
- Text 3. Skorpionen. Beskriv skorpionen i bilden. (Ingår även i textpaket 2 och 3)

Textpaket 2

- Text 3. Potatischips. Använd riktiga potatischips. (Ingår även i textpaket 3)

Textpaket 3

- Text 3. Sömn. Figuren kan strykas. Frågorna 3 och 4 som bygger på information i figuren stryks.
- Text 5. Världens städer. Diagrammet kan strykas. Frågorna 2 och 4 som bygger på information i diagrammet stryks.

Läs mer i *Anpassning för elever med funktionsnedsättning*.

Textpaket 1

Лев і лисиця

Лев лежав у своїй печері.

Він лежав там день і ніч.

Було лише чутно його втомлене, тихе гарчання.

– Він захворів, – думали звірі й жаліли його.

Вони почали навідуватися до лєвової печери з гостинцями.

Але лисиця не заходила всередину.

Лев запитав у неї лагідно:

– Чому ти не заходиш, любо подруго? Всі інші вже були тут.

– Я вже думала увійти, – мовила лисиця, – але побачила сліди й злякалася. Всі сліди ведуть у печеру, а з печери – жодного. Тому краще я залишусь зовні.

Запитання до тексту "Лев і лисиця"

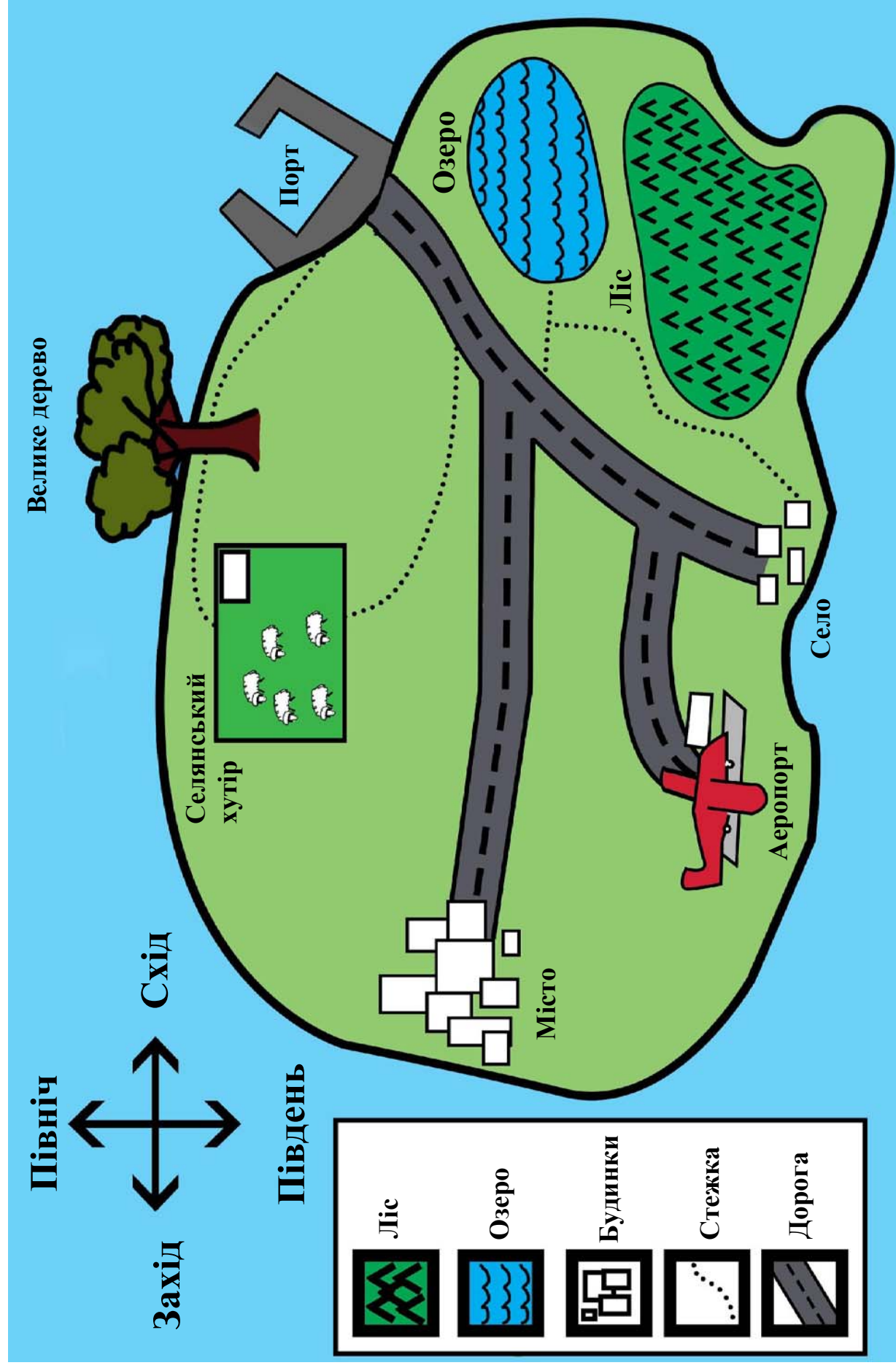
Дай відповідь Так або Ні на такі запитання до тексту.

	Так	Ні
1. Чи був лев у своїй печері весь час?	☐	☐
2. Чи зайшла лисиця до лева?	☐	☐
3. Чи принесла лисиця гостинці левові?	☐	☐
4. Чи з'їв лев інших звірів?	☐	☐

Дай відповідь усно на такі запитання.

5. Розкажи стисло своїми словами, про що йдеться в тексті.
6. Як ти вважаєш, чи був лев насправді хворий? Чому ти так вважаєш?
7. Чи виявилася лисиця розумнішою за інших звірів? Чому ти так вважаєш?
8. Як ти вважаєш, чому вчить ця байка? Чому ти так вважаєш?

Мапа острову

Запитання до "Мапа острову"

Познач хрестиком у клітинці правильну, на твою думку, відповідь. Ти маєш поставити лише один хрестик.

1. Яке з цих місць розташоване найближче до порту?

- A ☐ Місто
- B ☐ Озеро
- C ☐ Селянський хутір

2. Яке з цих місць знаходиться на півночі від міста?

- A ☐ Аеропорт
- B ☐ Ліс
- C ☐ Селянський хутір

3. Якщо ти йдеш з міста до озера, в якому напрямку ти вирушатимеш?

- A ☐ Північ
- B ☐ Захід
- C ☐ Схід

4. Уяви собі, що ти здійснюєш прогулянку островом. Дотримуйся інструкцій.

1. Почни прогулянку у селі.
2. Йди в напрямку до порту.
3. На другому перехресті поверни ліворуч.
4. Продовжуй до кінця дороги.
5. Де ти є зараз?

- A ☐ у селянському хуторі
- B ☐ у місті
- C ☐ у порту

Скорпіон – це павукоподібна тварина з жалом

Засовувати пальці в маленькі щілини мурів чи між камінням у теплих країнах - це дуже нерозумно. Необхідно також витрушувати своє взуття, якщо воно довгий час не взувалося. Воно, можливо, вже має нових мешканців. Оскільки скорпіонам не подобається світло, то вони весь день ховаються у щілинах та інших темних місцях. Скорпіони живуть у теплих країнах по всій земній кулі, але їх рідко можна побачити.

Жалить свою жертву насмерть

Скорпіони можуть бути дуже отруйні, навіть якщо більшість різновидів не смертельна для людини. Скорпіони досягають довжини від одного до двадцяти сантиметрів, залежно від виду, але всі вони мають ядовите жало на кінчику хвоста. Коли скорпіон хоче вбити свою здобич, він перегинає свого хвоста через спину й жалить жертву, тримаючи її клішнями. Наляканий скорпіон швидко обертається навколо себе, щоб у такий спосіб постійно наводити жало на противника.

Скорпіон полює вночі на великих павуків та інших невеликих комах. Вони орієнтуються за допомогою клішень, стискають свою жертву й вбивають її своїм отруйним жалом.

Скорпіон

Запитання до тексту "Скорпіон"

Дай відповідь на Так або Ні такі запитання до тексту.

	Так	Ні
1. Чи подобається скорпіонам темрява?	☐	☐
2. Чи <i>всі</i> скорпіони можуть вбити людину?	☐	☐
3. Чи всі різновиди скорпіонів однакові за розміром?	☐	☐
4. Чи хапає скорпіон свою жертву клішнями?	☐	☐

На такі запитання дай відповідь усно.

5. Розкажи стисло своїми словами, про що йдеться у тексті.
6. В тексті про скорпіона написано, що необхідно витрушувати своє взуття. Чому саме треба так робити? Чому ти так вважаєш?

Textpaket 2

Скорпіон – це павукоподібна тварина з жалом

Засовувати пальці в маленькі щілини мурів чи між камінням у теплих країнах - це дуже нерозумно. Необхідно також витрушувати своє взуття, якщо воно довгий час не взувалося. Воно, можливо, вже має нових мешканців. Оскільки скорпіонам не подобається світло, то вони весь день ховаються у щілинах та інших темних місцях. Скорпіони живуть у теплих країнах по всій земній кулі, але їх рідко можна побачити.

Жалить свою жертву насмерть

Скорпіони можуть бути дуже отруйні, навіть якщо більшість різновидів не смертельна для людини. Скорпіони досягають довжини від одного до двадцяти сантиметрів, залежно від виду, але всі вони мають ядовите жало на кінчику хвоста. Коли скорпіон хоче вбити свою здобич, він перегинає свого хвоста через спину й жалить жертву, тримаючи її клішнями. Наляканий скорпіон швидко обертається навколо себе, щоб у такий спосіб постійно наводити жало на противника.

Скорпіон полює вночі на великих павуків та інших невеликих комах. Вони орієнтуються за допомогою клішень, стискають свою жертву й вбивають її своїм отруйним жалом.

Скорпіон

Запитання до тексту "Скорпіон"

Дай відповідь на Так або Ні такі запитання до тексту.

	Так	Ні
1. Чи подобається скорпіонам темрява?	☐	☐
2. Чи <i>всі</i> скорпіони можуть вбити людину?	☐	☐
3. Чи всі різновиди скорпіонів однакові за розміром?	☐	☐
4. Чи хапає скорпіон свою жертву клішнями?	☐	☐

На такі запитання дай відповідь усно.

5. Розкажи стисло своїми словами, про що йдеться у тексті.
6. В тексті про скорпіона написано, що необхідно витрушувати своє взуття. Чому саме треба так робити? Чому ти так вважаєш?

Скнара

Один скнара продав все своє майно, а золоті монети сплавив у один зливок. Він закопав цей зливок золота у своєму саду під деревом. Щодня приходив він до дерева. Одного разу помітила це одна з сусідок та відразу зрозуміла, в чому справа. Як тільки скнара пішов, вона скористалася нагодою та викопала зливок золота й забрала його собі.

Коли наступного дня скнара прийшов подивитися на свій скарб, він знайшов лише яму в землі. Почав він голосити та рвати на собі волосся з розпуки. Приятель, котрий саме проходив повз, запитав, що сталося. Скнара розповів, що трапилося.

— Ох, якщо оце все, промовив приятель, то й нема з чого сумувати. Адже золото ніколи не було насправді твоїм. Візьми поклади замість зливка камінь і уяви собі, ніби то є золото! Матимеш таку саму користь і радітимеш з нього як раніше.

Запитання до тексту "Скнара"

Познач хрестиком у клітинці правильну, на твою думку, відповідь. Ти маєш поставити лише один хрестик.

1. В якій спосіб здобув скнара злиток золота?

- A ☐ Купив у сусідки.
B ☐ Зробив з грошей.
C ☐ Знайшов у саду.

2. Чому скнара приходив щодня до дерева?

- A ☐ Щоб закопати більше золота.
B ☐ Щоб викопати своє золото.
C ☐ Щоб охороняти своє золото.

3. Чому можна навчитися з цієї байки?

- A ☐ Своїм багатством треба ділитися.
B ☐ Радість приносить лише те багатство, яким користуєшся.
C ☐ Треба завжди прислухатися до своїх сусідів і приятелів.

Дай відповідь усно на такі запитання.

4. Чи можеш ти власними словами стисло передати, про що йдеться в тексті?
5. Як ти вважаєш, чому скнара продав все своє майно?
Чому ти так вважаєш?
6. Чому приятель скнари вважав, що так само можна було б закопати в землю камінь? Можеш розповісти, що ти про це думаєш?

Картопляні чіпси

Картопляні чіпси - це тонкі підсмажені пластинки картоплі. Вони належать до найбільш обговорюваних винаходів 19-го століття. Існує багато історій про те, хто винайшов їх і почав продавати, і майже неможливо вирішити, чи якась з цих історій правдива.

Картопляні чіпси

Унайбільш поширеній історії ідеться про кухара Джорджа Крума. 24 серпня 1853 Крум намагався задовільнити незадоволеного клієнта. Він нарізав тонкі пластинки картоплі, підсмажив їх і посолив те, що вийшло. В результаті клієнт із недоволеного став дуже задоволеним. Ця історія цілком може бути правдивою, але виявилось, що інші кухарі прийшли до схожих ідей в тому самому сторіччі. Лише в США у кількох кулінарних книжках згадуються відповідні страви, інші схожі варіанти з'явилися і у Великобританії.

Лише в 1890-их чіпси почали продавати в продуктових магазинах, а справжній ріст у виробництві і продажах чіпсів почався після винайдення фрітюрниці, що полегшило процес їх приготування в кінці 1920х. Крім того, у наступному десятиріччі змінилася упаковка, так що стало можливо перевозити чіпси на довгі відстані в США. В Європі експансія чіпсів в магазинах дійшла лише у 1950-х.

Запитання до тексту “Картопляні чіпси”

Познач хрестиком у клітинці, правильну на твою думку, відповідь. Ти маєш поставити лише один хрестик.

1. Для чого автор написав цей текст?

- A ☐ Щоб проінформувати читачів про історію картопляних чіпсів.
B ☐ Щоб розважати читачів веселою історією.
C ☐ Щоб навчити читачів, як готувати картопляні чіпси.

2. Чи відомо, хто винайшов картопляні чіпси?

- A ☐ Так, це був Джордж Крум.
B ☐ Ні, існує багато можливих людей.
C ☐ Ні, але відомо, де їх винайшли.

Яке з цих тверджень відповідають тому, про що написано у тексті? Познач хрестиком у клітинці Так чи Ні після кожного твердження.

	Так	Ні
3. Ми знаємо, приблизно з яких пір люди їдять картопляні чіпси.	☐	☐
4. Європа була першою частиною світу, де продавали чіпси.	☐	☐
5. Була більше ніж одна причина, через яку у двадцятому столітті почали їсти більше картопляних чіпсів.	☐	☐

Дай усну відповідь на питання.

6. Розкажи коротко своїми словами, про що йдеться у тексті?

Textpaket 3

Скорпіон – це павукоподібна тварина з жалом

Засовувати пальці в маленькі щілини мурів чи між камінням у теплих країнах - це дуже нерозумно. Необхідно також витрушувати своє взуття, якщо воно довгий час не взувалося. Воно, можливо, вже має нових мешканців. Оскільки скорпіонам не подобається світло, то вони весь день ховаються у щілинах та інших темних місцях. Скорпіони живуть у теплих країнах по всій земній кулі, але їх рідко можна побачити.

Жалить свою жертву насмерть

Скорпіони можуть бути дуже отруйні, навіть якщо більшість різновидів не смертельна для людини. Скорпіони досягають довжини від одного до двадцяти сантиметрів, залежно від виду, але всі вони мають ядовите жало на кінчику хвоста. Коли скорпіон хоче вбити свою здобич, він перегинає свого хвоста через спину й жалить жертву, тримаючи її клішнями. Наляканий скорпіон швидко обертається навколо себе, щоб у такий спосіб постійно наводити жало на противника.

Скорпіон полює вночі на великих павуків та інших невеликих комах. Вони орієнтуються за допомогою клішень, стискають свою жертву й вбивають її своїм отруйним жалом.

Скорпіон

Запитання до тексту "Скорпіон"

Дай відповідь на Так або Ні такі запитання до тексту.

	Так	Ні
1. Чи подобається скорпіонам темрява?	☐	☐
2. Чи <i>всі</i> скорпіони можуть вбити людину?	☐	☐
3. Чи всі різновиди скорпіонів однакові за розміром?	☐	☐
4. Чи хапає скорпіон свою жертву клішнями?	☐	☐

На такі запитання дай відповідь усно.

5. Розкажи стисло своїми словами, про що йдеться у тексті.
6. В тексті про скорпіона написано, що необхідно витрушувати своє взуття. Чому саме треба так робити? Чому ти так вважаєш?

Картопляні чіпси

Картопляні чіпси - це тонкі підсмажені пластинки картоплі. Вони належать до найбільш обговорюваних винаходів 19-го століття. Існує багато історій про те, хто винайшов їх і почав продавати, і майже неможливо вирішити, чи якась з цих історій правдива.

Картопляні чіпси

У найбільш поширеній історії ідеться про кухара Джорджа Крума. 24 серпня 1853 Крум намагався задовільнити незадоволеного клієнта. Він нарізав тонкі пластинки картоплі, підсмажив їх і посолив те, що вийшло. В результаті клієнт із недоволеного став дуже задоволеним. Ця історія цілком може бути правдивою, але виявилось, що інші кухарі прийшли до схожих ідей в тому самому сторіччі. Лише в США у кількох кулінарних книжках згадуються відповідні страви, інші схожі варіанти з'явилися і у Великобританії.

Лише в 1890-их чіпси почали продавати в продуктових магазинах, а справжній ріст у виробництві і продажах чіпсів почався після винайдення фрітюрниці, що полегшило процес їх приготування в кінці 1920х. Крім того, у наступному десятиріччі змінилася упаковка, так що стало можливо перевозити чіпси на довгі відстані в США. В Європі експансія чіпсів в магазинах дійшла лише у 1950-х.

Запитання до тексту “Картопляні чіпси”

Познач хрестиком у клітинці, правильну на твою думку, відповідь. Ти маєш поставити лише один хрестик.

1. Для чого автор написав цей текст?

- A ☐ Щоб проінформувати читачів про історію картопляних чіпсів.
B ☐ Щоб розважати читачів веселою історією.
C ☐ Щоб навчити читачів, як готувати картопляні чіпси.

2. Чи відомо, хто винайшов картопляні чіпси?

- A ☐ Так, це був Джордж Крум.
B ☐ Ні, існує багато можливих людей.
C ☐ Ні, але відомо, де їх винайшли.

Яке з цих тверджень відповідають тому, про що написано у тексті? Познач хрестиком у клітинці Так чи Ні після кожного твердження.

	Так	Ні
3. Ми знаємо, приблизно з яких пір люди їдять картопляні чіпси.	☐	☐
4. Європа була першою частиною світу, де продавали чіпси.	☐	☐
5. Була більше ніж одна причина, через яку у двадцятому столітті почали їсти більше картопляних чіпсів.	☐	☐

Дай усну відповідь на питання.

6. Розкажи коротко своїми словами, про що йдеться у тексті?

Сон

Всі мають потребу у сні, як люди, так і звірі. Але чому? Навіть науковці не мають відповіді на це питання. Ані на те, що відбувається, коли ми спимо. Однак не викликає жодного сумніву факт, що нам необхідно спати. Без сну ми вмираємо.

Сон є різновидом відпочинку. Однак ти не помічаєш, що відбувається навколо. У певному сенсі можна казати, що ти непритомний, коли спиш. Однак не так глибоко, щоб тебе не можна було розбудити.

Цикл сну

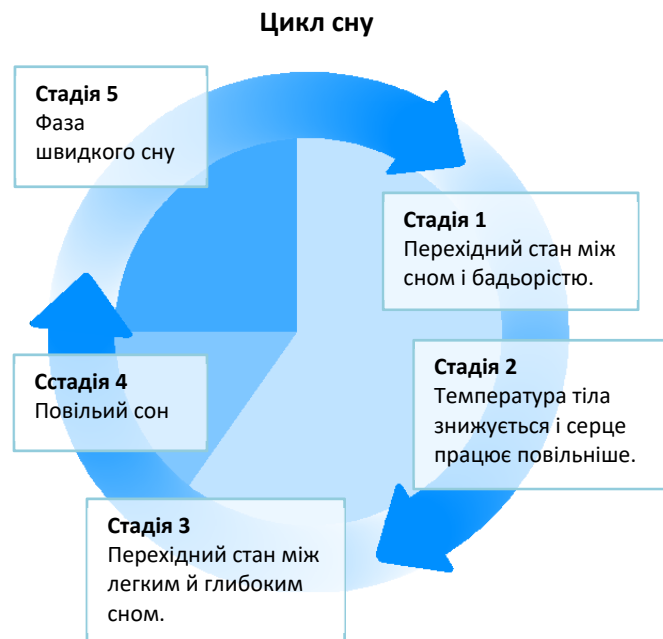
Сон відбувається у повторюваних циклах, кожен цикл триває приблизно 90 хвилин. Кожен цикл складається з п'ятих стадій (дивись діаграму сну).

Фази швидкого і повільного сну

П'ята стадія є фазою дрімоти. Тоді очі рухаються швидко і саме тоді ми маємо сновидіння. Дрімота є поверхневим сном, що означає, що ми спимо не дуже глибоко. Дрімота повторюється щو 90 хвилин і становить близько четверту частину від циклу сну. Другою фазою є повільний сон. Саме тоді наш організм відновлюється, а пам'ять розвивається. Під час повільного сну засвоюються знання і легше закріплюються у пам'яті.

Надолуження сну

Якщо одного разу ти не спав допізна, ти певно думаєш, що маєш спати удвічі довше наступної ночі. Але це не так. Організм має здатність відшкодувати нестачу сну. Якщо ти спиш замало, то надолужиш це завдяки глибокому сну.

Запитання до тексту "Сон"

Яке з цих тверджень відповідає тому, що написано про сон у тексті? Ти маєш поставити лише один хрестик у клітинці Так чи Ні після кожного твердження.

	Так	Ні
1. Науковці знають, чому люди мають потребу у сні.	☐	☐
2. Під час дрімоти сон є поверхневим.	☐	☐
3. Ми маємо сновидіння більшу частину ночі.	☐	☐
4. Легше нас розбудити до дрімоти аніж після.	☐	☐

Допиши речення за допомогою хрестика в клітинці тієї відповіді, яка, на твою думку, є правильною. Ти маєш поставити лише один хрестик.

5. Якщо ти спиш замало одну чи дві ночі...
- A ☐ ти маєш спати удвічі довше наступної ночі, щоб надолужити сон.
- B ☐ організм здатен компенсувати це завдяки глибокому сну наступної ночі.
- C ☐ ти маєш йти до ліжка дуже рано наступного вечора, щоб відшкодувати нестачу сну.

Дай усну відповідь усно на таке запитання.

6. Розкажи стисло своїми словами, про що йдеться у тексті.

Молоко

Читацька колонка в газеті

У Швеції усі учні в школах отримують обід і часто до обіду подається молоко. Останнім часом часто дискутують, чи насправді корисно пити молоко. Тут можна прочитати, що думають дві різні людини про те, що в школах дають молоко.

1.

Давайте учням воду замість молока

Коров'яче молоко в школі - це не природньо. Людина це єдиний вид на землі, що вживає молоко іншого виду.

Масштабне дослідження в Упсальському Університеті, про яке ми читали в газеті у середу, перевертає наші попередні знання про молоко. Вчені вияснили, що високе споживання молока пов'язане з коротшою протяжністю життя і більшою вразливістю кісток скелету.

Коров'яче молоко не є ані природним, ані корисним для людського здоров'я і для навколишнього середовища. Тому якраз час забрати коров'яче молоко зі шведських шкіл і замість цього навчити дітей новим звичкам харчування, що краще за молоко, тамують спрагу, а саме - водою.

Андерс Свенсон
Представник союзу "Будь вегетаріанцем".

2.

Молоко потрібне для їжі в школі

Відповідь Андерсу Свенсону

Андерс Свенсон не хоче, щоб дітям давали молоко у школі. Ми і Організація Об'єднаних Націй думаємо інакше – усі діти варті безкоштовного молока у школах.

Молоко містить 18 з 22 поживних речовин, які ми потребуємо щодня і які дають високий рівень захищеності, коли йдеться про харчування дітей у школі. В країнах, де є нестача їжі, молоко у школах може бути важливим джерелом у харчуванні багатьох дітей. Крім того, нові дослідження показують, що шкільні обіди, якщо дітям не додавати молока до їжі, не містять достатньо харчової цінності.

Дослідниця харчування Улла Русандер з Університету Крістіанстада аналізувала вміст харчування шкільної їжі, яку отримують протягом тижня десятирічні діти трьох шкіл одного міста в Швеції. У школах бути однакові обідні меню. Результати показали, що дітям важливо пити молоко під час їжі, і особливо тим, хто їсть маленькі порції чи які не встигають достатньо поїсти під час обідньої перерви. Молоко було потрібне, щоб діти також отримали достатньо кальцію, вітаміну B12 і магнію. Тому молоко займає важливе місце в школі.

Петра Страндберг
Представниця Шведського союзу молочних виробників

Питання до тексту “Читацька колонка в газеті про молоко”

Познач хрестиком у клітинці, правильну на твою думку, відповідь. Ти маєш поставити лише один хрестик.

1. Чому Петра Страндберг думає, що молоко важливе для учнів?

- A ☐ Завдяки молоку діти більше їдять в школі.
B ☐ Завдяки молоку люди довше живуть.
C ☐ У молоці багато поживних речовин.

2. Чому Андерс Свенсон думає, що учням треба пити воду замість молока?

- A ☐ Вода дешевша за молоко.
B ☐ Вода краща за молоко.
C ☐ Вода краще втамовує спрагу.

3. Що показали дослідження, відповідно текстам?

- A ☐ Що існують і позитивні і негативні наслідки від вживання молока.
B ☐ Що шкільна їжа має багато позитивних речовин і без молока.
C ☐ Що високе споживання молока робить кістки скелету сильнішими.

4. Для чого Петра Страндберг пише у газету?

- A ☐ Вона хоче пояснити, чому саме Свенсон помиляється.
B ☐ Вона хоче пояснити, чому саме вживання води є кращим для навколишнього середовища.
C ☐ Вона не хоче, щоб діти замало їли у школі.

Яке твердження про молоко правильне, згідно з текстом? Познач хрестиком у клітинці Так чи Ні після кожного твердження.

	Так	Ні
5. Андерс Свенсон стверджує, що люди живуть менше, якщо вони п'ють надто багато молока.	☐	☐
6. Андерс Свенсон і Петра Страндберг звертаються до тих же самих дослідників у своїх колонках.	☐	☐
7. Здається, що дослідники погоджуються щодо наслідків від споживання молока.	☐	☐

Дай усну відповідь на питання.

8. Чи ти можеш коротко і своїми словами розповісти, про що йдеться в тексті?
9. Який з текстів переконує тебе більше? Можеш розповісти, що ти про це думаєш?

Міста світу ростуть все швидше

Урбанізація в світі продовжується з усе швидшим темпом. Згідно з прогнозом Організації Об'єднаних Націй (ООН) очікується, що до 2050 року міське населення зросте до 2,4 мільярдів. І для того, щоб усім знайшлося місце, ймовірно міста розширятимуться у площі, як це відбувається в Індії. На початку 20-го століття міське населення світу зросло з 220 мільйонів до 2,8 мільярдів людей. І в 2008 році згідно з ООН міське населення світу вперше переросло кількість сільського населення.

У 2013 році населення світу налічувало приблизно 3,6 мільярдів людей, але згідно з прогнозами ООН очікується, що населення складатиме приблизно 5 мільярдів людей у 2030 році і дійде за 6 мільярдів у 2050 році. В Європі, Північній і Південній Америці більшість людей вже живе у містах, тоді як Африка і Азія стоять перед драматичним ростом міського населення.

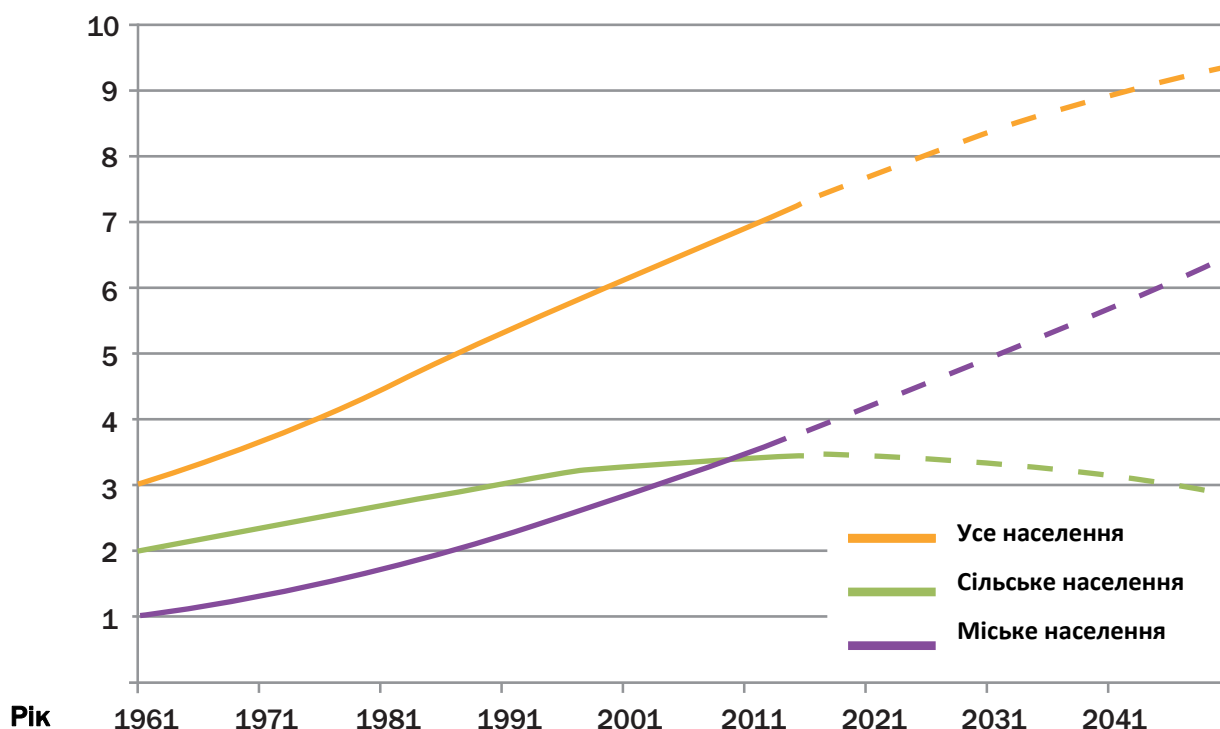
Міста, що зростають, як проблема і як можливість

Міста, що зростають, у багатьох випадках є великим викликом, так як швидка урбанізація веде і до проблем зі здоров'ям, і до екологічних проблем. Може йтися, наприклад, про забруднення повітря і незадовільні санітарні умови. Одночасно міста, що зростають, надають багатьом людям можливості, яких немає в сільській місцевості, як, наприклад, більше робочих місць, кращі можливості охорони здоров'я і лікування, а також можливості отримання освіти.

Той факт, що все більше людей живе ближче одне до одного, також означає, що можна зменшити енергетичні та транспортні витрати, що у свою чергу може зменшити навантаження на клімат.

Ріст населення у світі 1961–2012 і прогноз на 2013–2050

Мільярди

Запитання до тексту “Міста світу ростуть все швидше”

Познач хрестиком у клітинці, правильну на твою думку, відповідь. Ти маєш поставити лише один хрестик.

1. Який найбільш негативний наслідок від того, що люди переїзять у міста, згідно тексту?
A ☐ Екологія в місті погіршується.
B ☐ Міста розширюються.
C ☐ Збільшується потреба в транспорті.
2. Скільки приблизно людей будуть жити у містах в 2040 році?
A ☐ Приблизно 6,4 мільярдів
B ☐ Приблизно 3,6 мільярдів
C ☐ Приблизно 5,7 мільярдів
3. Яка найбільша причина того, що населення міст зростає, згідно тексту?
A ☐ У містах краща ситуація з екологією.
B ☐ У містах кращі умови життя.
C ☐ У містах легше переміщатися.
4. Як розподілялося населення між містами і селами в 1961?
A ☐ Приблизно вдвічі більше людей жило у сільській місцевості, ніж в містах.
B ☐ Більше людей жило в містах, ніж у сільській місцевості.
C ☐ Така ж кількість людей жила у сільській місцевості як і в містах.

Розкажи коротко своїми словами, про що йдеться у тексті?

5. Чи ти можеш коротко і своїми словами розповісти, про що йдеться в тексті?
6. В тексті пишуть, що все більше і більше населення буде жити в містах. Як ти думаєш, які можуть бути переваги в тому, щоб жити у сільській місцевості? Розкажи, що ти думаєш?

Litteraturförteckning

Aisopos. Den girige. I: *Aisopos' fabler*. Ny översättning av Erik Hedén med illustrationer av Arthur Rackham. 1919. Stockholm: Svenska andelsförlaget. (bearbetad)

Aronsson, Karin & Stellan Ottosson, 1993. Lejonet och räven. I: K. Aronsson & S. Ottosson; illustrationer I-K Eriksson & M. Korotyńska, *Min läsebok Blå rosen*. 2:a uppl. Stockholm: Liber. (bearbetad)

Borgström, Håkan, 2010. Sover kroppen när du sover? I: H. Borgström. 2010. *Kroppens mysterier*. Enskede: Borgströms Förlag. (bearbetad)

Carlberg, Jonas, 2014. Mjölken behövs till skolmaten. *Upsala Nya tidning*. Insändare. Publicerad 2014-11-11. (bearbetad)

En karta över en ö. Kartan och frågorna anpassade från IEA Reading Literacy Study. © 1990. International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA). The Hague: International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA), IEA Secretariat¹.

Harrison, Dick, 2014. Hur länge har vi ätit potatischips? Historiebloggen. *Svenska Dagbladet* <http://blog.svd.se/historia/2014/09/28/hur-lange-har-vi-atit-potatischips/?fromMobile=true> Publicerad 2014-09-28. Hämtad 2014-10-19. (bearbetad)

Moström, Jerker, 2013. Världens städer växer allt snabbare. SCB. Statistiska centralbyrån. <http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Artiklar/Varldens-stader-vaxer-allt-snabbare/#> Publicerad 2013-10-10. Hämtad 2015-01-08. (utdrag)

Paulsson, Jonas, 2014. Ge barnen havremjolk i stället. *Upsala Nya Tidning*. Insändare. Publicerad 2014-11-04. (bearbetad)

Åström, Karin, 2001. Skorpionen – ett spindeldjur med gadd. I: S. Andersson, K. Åström & S. Rune. *Boken om världen*. Stockholm: Liber. (Utdrag)

Bildförteckning

Lejonet och räven. Eriksson, Inga-Karin, 1993. I: K. Aronsson & S. Ottosson; illustrationer I-K Eriksson & M. Korotyńska, *Min läsebok Blå rosen*. 2. uppl. Stockholm: Liber.

Fotografi på skorpion. Hämtad 2015-06-24
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6d/Emperor_scorpion_or_Imperial_scorpion_\(Pandinus_imperator\).jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6d/Emperor_scorpion_or_Imperial_scorpion_(Pandinus_imperator).jpg)

Fotografi på potatischips. Hämtad 2015-02-03
https://pixabay.com/p-476359/?no_redirect

¹ Att IEAs skrifter, studiematerial och undersökningar med organisationens tillstånd får användas för forsknings- och utbildningsändamål ska inte tolkas som att IEA medverkat i eller godkänt någon del av forskningen, eller rapporteringen kring den, eller de utbildningsprogram vari materialet används.